

Eörsi hiánya

PUBLICISZTIKA - LIX. évfolyam, 42. szám, 2015. október 16.

A hetvenes évekre Eörsi kívülállóvá vált a marxizmusával is.

Az a marxizmus, melyet ő a maga számára összerakott, nem a rezsim igazolására szolgált, persze, hanem kritikájának eszközeül. Ami mellett rendíthetetlenül kitartott, az az emberi emancipáció alapeszméje volt: olyan társadalomra kell törekedni, ahol az egyén a lehető legnagyobb szabadságot élvez személyisége autonóm kibontakoztatására, ahol ez a szabadság minden egyén számára egyformán adott, s ahol mindenki a maga életét éli a maga módján, de mégis szolidáris közösségben a többi emberrel.

Szenvedélyesen hadakozott a gyűlöletes balhiedelem ellen, mely szerint az egyik ember megtagadhatja a szolidaritást a másiktól, ha ez máshonnan származik, mint ő; mely szerint az egyik nemzet vagy vallási közösség tagjai különbek a másikénál; mely szerint a párttitkár többet ér a pártonkívüli közembernél, a sikeres vállalkozó az alkalmazottjánál; a lakással rendelkező ember több tiszteletet érdemel, mint a hajléktalan; az állam vagy bármely más intézmény tekintélyét vakon követni kell; és bárki előírhatná másoknak, hogyan éljenek és gondolkodjanak. Ezek az egyszerű, de éles fényt árasztó meggyőződések vezették a tollát akkor, amikor a kádári Magyarország hazugságait leplezte le.